



## Børnerådet

Børne- og Undervisningsministeriet  
Departementet  
Frederiksholms Kanal 25  
1220 København K

22.01.2020  
J.nr. 3.2.3/mdi

### Frie skolars inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning

Børnerådet bifalder, at lovforslaget har fokus på Børnekonventionens artikel 12 om inddragelse af barnets perspektiv i sager, som vedrører barnet. Børnerådet kan tilslutte sig intentionen om, at frie skoler mfl. forpligtes til at inddrage elevens perspektiv, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven. Forslaget er et godt skridt på vejen i forhold til at sikre børns rettigheder på frie grundskoler.

#### *Praksis for inddragelse af barnet*

Børnerådet er dog bekymret for den praksis, de frie grundskoler kan benytte i forbindelse med inddragelse af elevens perspektiv. I henhold til lovforslagets formulering om, at eleven skal inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter "kan komme til udtryk", mener Børnerådet, at dette bør ændres til, "bør tillægges vægt". Formuleringen "kan komme til udtryk" stemmer ikke overens med indholdet af Børnekonventionens artikel 12. Det er afgørende, at barnets perspektiv altid tillægges vægt, når skolen tager endelig stilling til udskrivning.

Eleven bliver med lovforslagets formulering hørt, men elevens synspunkter indgår ikke i vurderingen af situationen, inden skolen tager beslutning om udskrivelse. Det er en helt afgørende ret for barnet ved en så indgribende beslutning som udskrivelse. Det bør tydeligt fremgå af bemærkningerne til lovforslaget, at der altid skal ske en forventningsafstemning ved inddragelse af eleven, så det er tydeligt for eleven, hvordan dennes perspektiv får betydning for sagen.

#### *Praksis for afvigelse fra ordningen*

Med lovforslaget foreslås det, at skolen kan undlade at inddrage eleven, hvis det kan være til skade for eleven, eller hvis det anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder. (Hhv. § 4a stk. 2 i lov om friskoler, § 4a, stk. 2 i lov om efterskoler samt § 7a, stk. 2 i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser). Børnerådet bifalder, at forslaget tager hensyn til situationer, hvor det ikke er barnets bedste at skulle indgå i samtaler forud for beslutningstagen om udskrivelse. Børnerådet er dog ikke tilfreds med anden del af bestemmelsen, som omhandler vurderingen af, hvorvidt det er nødvendigt at inddrage eleven. Lovteksten åbner op for en for vid fortolkning af, hvornår det er unødvendigt at inddrage eleven. Det er ikke hensigtsmæssigt, og passagen bør derfor fjernes eller præciseres, så det tydeligt fremgår, at det *udelukkende* er unødvendigt, hvis forældrene selv har udskrevet barnet, som det er angivet i de særlige bemærkninger side 19, 1. afsnit.



## Børnerådet

Børnerådet mener, at inddragelse af eleven og dennes perspektiv altid bør indgå i skolens endelige stillingtagen.

### *Bisidderordning*

I de særlige bemærkninger til lovforslaget side 18 fremgår det, at eleven har ret til at medtage en bisidder efter eget valg. Dette har tidligere givet anledning til mange retlige diskussioner af, hvornår det enkelte barn kan foretage et sådant selvstændigt valg, og hvornår forældremyndighedsindehaveren skal acceptere en bisidder. Børnerådet mener, at det er essentielt, at elevens ret til at vælge bisidder udtrykkeligt fremgår af lovtæksten, og at der ikke kræves accept fra forældremyndighedsindehaveren.

### *Klageadgang og forvaltningskik*

Børnerådet har gennem en årrække kritiseret, at skoleelever og forældre ingen formelle muligheder har for at klage på grundskoleområdet.<sup>1</sup> Den nationale klageinstans mod mobning var et skridt på vejen i forhold til det psykiske undervisningsmiljø, men klageadgangen ved udskrivelse er fortsat mangelfuld. Elever og forældre har ingen klageadgang, hvis der opstår uenigheder om beslutningen om udskrivning. Beslutninger om at udskrive elever bør respekteres på lige fod med afgørelse i offentlige institutioner, da oplevelsen for eleven er fuldstændig den samme, nemlig særdeles indgribende. Derfor anbefaler Børnerådet, at Undervisningsministeriet tager initiativ til at sætte forvaltningslovens regler om aktindsigt, partshøring og begrundelse eller tilsvarende regler i kraft for de frie grundskoler. Børnerådet henviser herom til anbefalingerne fra Institut for Menneskerettigheders rapport om Børn med handicap på frie grundskoler.<sup>2</sup>

### *Evaluering*

Børnerådet vil foreslå en evaluering af lovforslaget, så det om nogle år kan belyses, hvorvidt børn og unge er blevet inddraget ved stillingtagen til udskrivning, og hvilken betydning elevens udtalelser har haft for beslutningen. Desuden er det relevant at granske de sager, hvor inddragelse af eleven er blevet anset for unødvendigt ud fra sagens omstændigheder.

Med venlig hilsen

Mette With Hagensen  
Formand for Børnerådet

Lisbeth Sjørup  
Sekretariatschef

<sup>1</sup> <https://www.boerneraadet.dk/hoeringssvar/hoeringssvar-2016/boern-sikres-klageadgang-i-sager-om-mobning>

<sup>2</sup> <https://menneskeret.dk/udgivelser/boern-handicap-paa-frie-grundskoler>

Børne- Og Undervisningsministeriet  
Frederiksholms Kanal 25  
1220 København K  
Att.: AGRGRUND@uvm.dk

Børns Vilkår  
Trekronergade 126 F  
DK – 2500 Valby

M +45 3555 5559  
@ bv@bornsvilkar.dk

www.bornsvilkar.dk

22. januar 2020

## Høring vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om fri-skoler og private grundskoler m.v.

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. ovennævnte udkast, som vi hilser velkommen.

Vi ved fra vores arbejde med børneinddragelse i sociale sager, at det har store konsekvenser både foranstaltningmæssigt, menneskeligt og demokratisk, hvis børn ikke inddrages.

At føles sig inddraget øger barnets selvværd og følelse af, at kunne handle i sit eget liv, udvikler barnets evne til at reflektere over sin situation.

Børns Vilkår ser derfor meget positivt på, at man med lovforslaget kræver at alle uddannelsesinstitutioner under Børne- og Undervisningsministeriets ressort inddrager børn og unge i deres egne sager alt efter alder og modenhed, før de eventuelt udskrives.

Børns Vilkår glæder sig særlig over at Regeringen med nærværende udkast til dels imødekommer anbefalingen vedr. barnets ret til at blive hørt i uddannelsessammenhæng fra FN's Komité om Barnets Rettigheds (Børnekomitéens) eksamination af Danmark i september 2017.<sup>1</sup>

Børns Vilkår skal dog bemærke at Ombudsmanden allerede i en henvendelse til undervisningsministeriet i 2014 opfordrede ministeriet til at overveje muligheden for at sætte relevante bestemmelser i forvaltningsloven i kraft over for

<sup>1</sup> Konkluderende anbefalinger, FN's Komité om Barnets Rettigheder, CRC/C/DNK/CO/5, præmis 13, se her: [https://tbinternet.ohchr.org/\\_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fDNK%2fCO%2f5&Lang=en](https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fDNK%2fCO%2f5&Lang=en)

Læs mere om os på  
[bornsvilkar.dk](http://bornsvilkar.dk)

de frie grundskoler. Børns Vilkår ser gerne, at ministeriet overvejer om ikke nærværende udkast skulle suppleres af regler om aktindsigt, partshøring og begrundelse, således at eleverne gives en reel mulighed for at forstå skolens beslutning - og i samme sidestilles med deres kammerater i fx folkeskolen.

Spørgsmål til høringssvaret kan rettes til Ingrid Hartelius Dall på tlf. 26816512 ([ingrid@bornsvilkar.dk](mailto:ingrid@bornsvilkar.dk))

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl  
Direktør

Ingrid Hartelius Dall  
Juridisk seniorrådgiver

København d. 21. januar 2020

Til  
Undervisningsministeriet,  
Departementet  
Frederiksholm Kanal 25  
1220 København K

Fremsendt som e-post til agrgrund@uvm.dk med følgende emne: "Høringssvar – inddragelse af elever ved udskrivning"

### **Høring over udkast til forslag til lovændringer vedr. frie skolers inddragelse af elever i forbindelse med udskrivninger**

I høringsbrev af 19. december 2019 anmoder Undervisningsministeriet ved departementet om eventuelle bemærkninger vedrørende ovenstående. Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier takker for muligheden for at give vores synspunkter til kende.

#### **Børn har ret til at ytre deres synspunkter**

Børn har ret til at give deres mening til kende om emner, der er vigtige for dem. Det er et muligt skoleskifte blandt andet, uanset om skoleskiftet er fra en offentlig eller fri- og privat skole.

Det har hele tiden været foreningens holdning, at skoler er forpligtede til at inddrage elevers synspunkter i sager, der kan medføre udskrivning, hvilket har afspejlet sig i foreningens udtalelser og i den konkrete rådgivning af medlemsskolerne. Foreningen har derfor ingen principielle indvendinger mod forslaget til lovændringen.

#### **Balance mellem barnets ret og barnets tarv**

Foreningen er særligt tilfreds med, at lovforslaget forsøger at balancere hensynet til barnets mulighed for inddragelse med hensynet til barnets tarv, da disse hensyn ofte kan stå som modsatrettede i de konkrete sager.

#### **Hvordan fortolkes artikel 12, stk. 1 i relation til lovændringen?**

Foreningen bemærker, at man med den konkrete lovtekst, der bl.a. taler om "inddragelse" og "samtaler", går et skridt videre end artikel 12, stk. 1 i FN's konvention om barnets rettigheder, der taler om retten til ytring af "synspunkter". Foreningen er bekymret for, at fortolkningen af lovændringen i praksis betyder, at de frie og private skoleformer får mere indgribende rammer og mere restriktive regler end artikel 12, stk. 1 lægger op til.

#### **De private gymnasiale uddannelsers forpligtelser udvides**

Foreningen bemærker, at det konkrete forslag til ændring af Lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser udvider de private gymnasiale uddannelsers forpligtelser til at inddrage eleverne i forbindelse med udskrivning. De private gymnasiale uddannelser har i forvejen en række høringsforpligtelser, hvis eleven udskrives på baggrund af overtrædelse af institutionens studie- og ordensregler. I praksis betyder lovændringen, at private gymnasiale uddannelser skal træffe foranstaltninger for at inddrage eleven uanset årsagen til udskrivningen, f.eks. i forbindelse med manglende forældre/egenbetaling.

#### **Gælder også myndige elever**

Foreningen bemærker også, at selv om baggrunden for den politiske aftale og lovændringen er FN's konvention om barnets rettigheder artikel 12, stk. 1 – og altså rettigheder for børn under 18 år – så gælder lovændringen alle elever på de private gymnasiale uddannelser – også de myndige.

## Elevens ret? Forældrenes ret? Skolens ret?

Lovbemærkningerne skaber stor forvirring om, hvem der har ret til at beslutte hvad og hvornår i relation til den konkrete inddragelse af eleven og i beslutning omkring bisidder.

Foreningen anbefaler, at forældremyndighedsindehavernes rettigheder, beslutningskompetencer - holdt op mod skolens og elevens - gøres glasklart, i en eller anden form, i forbindelse med lovændringerne, så der ikke opstår misforståelser:

Hvad står over hvad? Skolens forpligtelse til at inddrage eleven eller forældrenes (forældremyndighedens) ret til at beslutte, hvad barnet skal medvirke til?

Kan forældremyndighedsindehaverne kan sige nej tak til, at skolen inddrager eleven i den konkrete udskrivnings-sag? Hvis forældrene ikke kan sige nej, betyder det så ikke, i realiteten, at det er skolen - og ikke barnets egne forældre -, der vurderer, hvad der er til barnets bedste (tarv)?

## Beslutning om bisidder

Hvem skal beslutte, om der skal være en bisidder og hvem, der skal være bisidder? Lovbemærkningerne siger bl.a.: "Bisidder kunne være elevens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens ønske". - Kan eleven beslutte en anden bisidder, selv om forældremyndighedshaverne selv ønsker at være bisiddere?

## Krav om dokumentation

Der har ikke tidligere været et formelt dokumentationskrav til de frie grundskoler i relation til udskrivnings-sager, og det er måske her på sin plads at understrege, at frie grundskoler *ikke* er underlagt diverse forvaltningslovsmæssige krav om f.eks. høringsret og dokumentationspligt, og at den foreslåede lovændring ikke må føre til, at denne type krav indirekte trækkes ned over skolerne.

Det giver mening, at der stilles krav om en form for skriftlig dokumentation af den proces, der har været omkring inddragelsen af elevens synspunkter. Det er dog meget væsentligt, at der hverken er - eller kommer - metodekrav eller formkrav ift. denne dokumentation, da sagerne er vidt forskellige.

## Hvornår er dokumentationen tilstrækkelig?

Det er også særdeles vigtigt, at praksis omkring dokumentationen af inddragelsen af eleven ikke udvikler sig sådan, at skolens "dokumentation" vurderes som utilstrækkelig, hvis den udelukkende beror på skoleleders pædagogiske og professionelle indstilling og argumentation og f.eks. ikke er suppleret af eksterne ekspertpersoners vurdering. En sådan praksis om dokumentationskrav kan blive helt umulig at håndtere, da forældrene skal give samtykke til eventuelle vurderinger fra tredjepart. Det vil også trække sagerne i langdrag, især hvis udskrivnings-sagen er forbundet med en form for konflikt med forældrene.

Derimod er det naturligvis oplagt at benytte allerede indhentede vurderinger fra tredjepart. Dog kan det naturligvis ikke forventes, at disse vurderinger kan benyttes som direkte argument for, at inddragelse af eleven kan være til skade. Vurderinger fra tredjepart vil kunne bruges i en samlet vurdering af, om inddragelse af eleven må antages at være til skade.

## Persondatarelige regler

I forhold til skolens mulighed for at dokumentere dens processer i forbindelse med inddragelse af eleven i en eventuel senere klage eller tilsynssag er man nødt til at forholde sig, at der ikke er nogen garanti for, at skolerne har gemt eventuel dokumentation eller oplysninger, da skolerne ifølge persondatarelige regler kun må gemme elevsager, hvis der er en saglig begrundelse herfor.

I relation til skolers udlevering af såkaldt dokumentationsmateriale på enkeltsager ser foreningen både etiske og persondatarelige problemer.

## Ombudsmanden eller STUK?

Det står på baggrund af lovforslaget og de tilhørende lovbemærkninger ikke fuldstændigt klart, hvilken rolle Ombudsmanden efter vedtagelsen har i forhold til de frie skoler. Det er måske især uklart, hvad Ombudsmandens rolle er i forhold til tilsynsmyndigheden; STUK. Der kan klages til begge instanser. Begge instanser kan igangsætte en sag på baggrund af en konkret klage. Kører disse sager så parallelt? Overgiver Ombudsmanden sager, der vurderes kritisable til STUK? Hvem kan give den frie skole påbud? Hvem er den frie skoles tilsynsmyndighed fremadrettet? Foreningen anbefaler at dette forhold afdækkes og tydeliggøres for skolerne.

Foreningen uddyber gerne sit høringssvar.

På foreningens vegne,  
Karsten Suhr, formand  
[ks@privateskoler.dk](mailto:ks@privateskoler.dk)



Danmarks Private Skoler  
Ny Kongensgade 15, 3.  
1472 København K

Børne- og undervisningsministeriet  
Departementet  
Frederiksholms Kanal 25  
1220 København K

København den 19. januar 2020

**Høringssvar – Inddragelse af elever ved udskrivning**

Danmarks Vejlederforening (DVF) takker for muligheden for at afgive høringssvar på lovudkastet.  
DVF har ingen bemærkninger til lovudkastet.

Med venlig hilsen  
på Bestyrelsens vegne

Karina Meinecke  
Formand





**FRISKOLERNE**

Til Undervisningsministeriet  
Att.: [AGRGRUND@uvm.dk](mailto:AGRGRUND@uvm.dk)

Dansk Friskoleforening  
Middelfartvej 77  
5466 Asperup

62 61 30 13  
[df@friskoler.dk](mailto:df@friskoler.dk)  
[www.friskoler.dk](http://www.friskoler.dk)

22. januar 2020

**Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (frie skolars inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning)**

Dansk Friskoleforening vil gerne takke for muligheden for at udtale sig om det foreliggende udkast.

Med forslaget implementeres Børnekonventionens artikel 12, stk. 1. direkte i Friskoleloven. Implementeringen signalerer vigtighed og ufravigelighed, og det hilser vi som udgangspunkt velkommen.

Dog giver den foreslåede implementering af bestemmelsen en fornemmelse af separation fra bestemmelsens oprindelse: nemlig at det er Børnekonventionen, der skal overholdes.

Afledt deraf foreligger der en reel risiko for at bestemmelsens formål forfladiges og i forlængelse af dette en reel risiko for, at overholdelse bliver en pligt frem for en meningsfuld handling med barnets forhold/tarv for øje. Bestemmelsen isoleres fra sit værdimæssige ophav og kontekst - det finder vi ikke hensigtsmæssigt.

Med ovenstående in mente finder vi ordlyden fyldestgørende og tydelig i forhold til det formål, den skal løfte.

#### **Opdatering af vejledningen**

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det tydeligt, at bestemmelsens enkelte elementer, også i Undervisningsministeriets øjne skal forstås bredt, og at der er mange måder hvorpå skolerne kan opfylde disse.

Skolerne skal dokumentere, hvordan lovens intentioner er opfyldt, hvorfor det er afgørende vigtigt, at inddragelsen af børn og unges synspunkter kan ske på forskellige måder.

Vi anbefaler derfor, at man i revisionen af den eksisterende vejledning får tydeliggjort denne fælles forståelse. En vejledning bør derfor give positive eksempler på forskellige muligheder for at sikre overholdelse af bestemmelsen, ligesom det bør tydeliggøres, at eksemplerne ikke er udtømmende.

Det vil, efter vores opfattelse, både minimere usikkerheden og kvalificere processen i de situationer, hvor en udskrivning kan være det nødvendige udfald.

Vi bidrager gerne til det kommende arbejde med vejledning og står til rådighed, hvis der skulle være behov for yderligere.

Med venlig hilsen  
på foreningens vegne

Peter Bendix Pedersen

Søren Stein Brinck

*Formand*

*Sekretariatsleder*



DANSKE HANDICAPORGANISATIONER

Blekinge Boulevard 2  
2630 Taastrup, Danmark  
Tlf.: +45 3675 1777  
Fax: +45 3675 1403  
dh@handicapdk  
www.handicap.dk

Til Børne- og Undervisningsministeriet  
Att.: AGRGRUND@uvm.dk

14. januar  
2020165148472240

## **DH Høringssvar over udkast til lovforslag om frie skolers inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning**

DH har følgende bemærkninger:

Overordnet set er det vigtigt for DH at sikre, at børn med handicap – og deres søskende – ikke bliver udsat for urimelig forskelsbehandling på grund af handicap.

Dette lovforslag giver børnene en stærkere ret til at blive hørt og inddraget, når det handler om udskrivning fra en fri skole. Det finder DH er meget positivt. Særligt fordi det handler om noget så indgribende i barnets hverdag, som en udskrivning fra skolen.

At barnet har ret til at blive hørt og inddraget i alle forhold, der vedrører dem, er en rettighed, som fremgår af både FN' s Børnekonvention og FN' s Handicapkonvention. Af Handicapkonventionen understreges det, at børn med handicap skal sikres ret til at modtage støtte til at kunne virkeliggøre retten til at udtrykke sig.

Vi har kendskab til eksempler på, at børn med handicap – mod børnene og forældrenes ønske – bliver udskrevet fra frie skoler, fordi skolerne tilsyneladende ikke ønsker at inkludere børnene. Vi har endvidere eksempler på, at søskende til børn med handicap også er blevet udskrevet uden varsel og uden at blive hørt og inddraget. I sådanne tilfælde finder DH, at der ud over retten til at blive inddraget, er brug for yderligere beskyttelse af børnenes rettigheder.

DH mener derfor ikke, at forslaget om barnets ret til at blive inddraget i egen sag om udskrivning kan stå alene.

DH mener, at forvaltningslovens regler om aktindsigt, partshøring og begrundelse (eller regler svarende til disse) samt retten til at klage over en skoles beslutning om at udskrive en elev, skal gælde for de frie grundskoler.

For at sikre synlighed om de frie skolers praksis om at inddrage eleverne i fx sager om udskrivning, kan det overvejes at indføre en form for " smileyordning" , der viser, i hvilken grad skolerne overholder reglerne om inddragelse.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Thorkild Olesen'. The script is cursive and somewhat stylized.

Thorkild Olesen

*formand*

Børne- og Undervisningsministeriet  
Departementet  
Frederiksholms Kanal 25  
1220 København K  
Att.: Specialkonsulent Karen Peytz  
Pr. e-mail: [AGRGRUND@uvm.dk](mailto:AGRGRUND@uvm.dk)

22. januar 2020

**Høring vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Frie skolers inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning)**

Tak for muligheden for at kommentere lovforslaget.

Vi har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Tina Solem  
centerkoordinator

FSR – danske revisorer  
Kronprinsessegade 8  
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191  
[fsr@fsr.dk](mailto:fsr@fsr.dk)  
[www.fsr.dk](http://www.fsr.dk)

CVR. 55 09 72 16  
Danske Bank  
Reg. 4183  
Konto nr. 2500102295

## DEP - AGR GRUND

---

**Fra:** Jakob Bonde Nielsen <jbn@skoleelever.dk>  
**Sendt:** 14. januar 2020 15:58  
**Til:** DEP - AGR GRUND  
**Cc:** Robert Holst Andersen; Anne Stoustrup Jakobsen; Thea Enevoldsen  
**Emne:** Høringsvar – Inddragelse af elever ved udskrivning  
**Vedhæftede filer:** Høring vedrørende frie skolars inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning.pdf

**AppServerName:** esdh-uvn-stil  
**DocumentID:** 19/19433-13  
**DocumentIsArchived:** -1

På vegne af Danske Skoleelevers formand, Thea Enevoldsen, er hermed vedhæftet høringsvar fra Danske Skoleelever.

Fortsat god dag.

**De Bedste Hilsner**

**Jakob Bonde Nielsen**  
Politisk Medarbejder



---

### Danske Skoleelever

Sindalsvej 9  
8240 Risskov

**Mail:** [jbn@skoleelever.dk](mailto:jbn@skoleelever.dk)

**Mobil:** 60 40 20 91

**Web:** [www.skoleelever.dk](http://www.skoleelever.dk)

---

Danske Skoleelever (DSE) er en partipolitisk uafhængig interesseorganisation for skoleelever i Danmark. Organisationens formål er at skabe 'Det gode skoleliv' gennem en organisation 'Af og for elever'. DSE varetager elevernes interesser overfor politikere, presse og interessenter på skoleområdet.

**Høringsvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Frie skolers inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning)**

Danske Skoleelever vil gerne takke for muligheden for at afgive høringsvar om det foreliggende udkast.

Overordnet finder vi udkastet utrolig positivt, og er meget tilfredse med, at det nu bliver skrevet ind i loven, at eleverne på de frie grundskoler skal inddrages i udsmidningssager. Kampen for større grad af inddragelse af friskoleeleverne har været en vigtig og lang kamp for Danske Skoleelever, og vi vil derfor gerne takke de implicerede partier for at have lyttet.

Danske Skoleelever mener stadig, at hele Bornekonventionen bør ratificeres til dansk lov, og ikke kun drage inspiration af artikel 12, nemlig barnets ret til at blive hørt i sager der vedrøre denne.

Desuden stiller vi os betænkelige over for følgende stykke tekst i udkastet:

*"Stk. 2. Forpligtelsen til at inddrage eleven ved samtaler efter stk. 1, 2. pkt., gælder ikke, hvis det må antages at være til skade for eleven, eller hvis det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder."*

I Danske Skoleelever mener vi aldrig at inddragelse af eleven kan anses for unødvendigt, særligt ikke når det drejer sig om noget helt grundlæggende for eleven, som man må sige et skift af skole må være. Upåagtet om det drejer sig om forældrenes forhold til skolen, og eventuel brud på aftaler som forældrene måtte have foretaget, mener vi, at eleven har ret på at blive inddraget. Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at der i artikel 12 af bornekonventionen ikke står skrevet undtagelser for, hvornår et barn skal inddrages. Der står følgende i konventionen:

*"Deltagerstaterne skal sikre at børn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, har retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet"*

Der står altså i konventionen "retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet", og derved står der ikke skrevet undtagelser, som der til gengæld er skrevet i udkastet til loven.

Vi finder det dog positivt, at der både skal dokumentation for inddragelsen af eleven, og dokumentation for grundlaget for eventuel undladelse, som det står beskrevet herunder:

*"Stk. 3. Skolen skal sikre dokumentation for inddragelse efter stk. 1 og for grundlaget for eventuel undladelse efter stk. 2."*

Vi vil gerne påpege i denne sammenhæng, at det er afgørende, der sikres en ordentlig opfølgning på denne dokumentation, særlig ift. til den dokumentation der måtte ligge til grund for eventuel undladelse af inddragelse. Desuden bør ministeriet have sanktionsmuligheder, hvis ikke ministeriet finder dokumentationen tilstrækkelig.

Vi finder følgende stykke tekst på side syv under bemærkninger til forslaget, for særligt positivt

*"Forslaget vil medføre, at eleven uanset alder vil skulle inddrages i forbindelse med udskrivning på skolens foranledning, men det vil være frivilligt, om eleven vil deltage"*

Da vi ligeledes mener, at alle elever bør inddrages uanset alder.



Til gengældt finder vi det uhensigtsmæssigt, at man som elev og/eller forældre ikke kan klage til ministeriet, hvis det omhandler uenigheder om elevens indskrivning på skolen, som det står beskrevet på side otte under bemærkninger til loven:

*"De frie grundskoler er selvvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en fri grundskole, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på skolen mellem skolen og forældrene og eleven kan således i dag ikke påklages til ministeriet."*

Afslutningsvis mener vi, at der mangler præcisering af hvilke konsekvenser, der er for de frie skoler, hvis de undlader at inddrage eleven, eller ikke stiller med tilstrækkelig dokumentation på denne inddragelse, eller mangel på samme, og ligeledes mener vi, at der bør være et fokus på det opfølgende arbejde fra ministeriet ift. håndhævelse af denne lov.

Med Venlig Hilsen

Thea Enevoldsen

Formand for Danske Skoleelever

Børne- og Undervisningsministeriet  
Frederiksholms Kanal 21  
1220 København K

20. januar 2020

Sendt til: [AGRGRUND@uvm.dk](mailto:AGRGRUND@uvm.dk)  
Cc: [jm@jm.dk](mailto:jm@jm.dk)

J nr. 2019-12-0688  
Dok.nr. 172115  
Sagsbehandler  
Camilla Andersen

---

**Høring vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Frie skolers inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning)**

Datatilsynet  
Borgergade 28, 5  
1300 København K  
T 3319 3200  
dt@datatilsynet.dk  
datatilsynet.dk

Ved e-mail af 19. december 2019 har Børne- og Undervisningsministeriet anmodet om Datatilsynets bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

CVR 11883729

Datatilsynet forudsætter, at reglerne i databeskyttelsesforordningen<sup>1</sup> og databeskyttelsesloven<sup>2</sup> vil blive iagttaget i forbindelse med behandlinger af personoplysninger foranlediget af lovforslaget, herunder særligt i forbindelse med den dokumentation institutionerne skal sikre for inddragelse af eleven eller for grundlaget for en eventuel unkladelse af inddragelse.

Udkastet giver i øvrigt ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Camilla Andersen

---

<sup>1</sup> Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF.

<sup>2</sup> Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

22. januar 2020

**Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om de friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Frie skolars inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning)**

Efterskoleforeningen takker for muligheden for at kommentere lovforslaget om elevers inddragelse.

Vi er enige i, at børnekonventionen skal efterleves på alle efterskoler, og at udgangspunktet er, at alle elever skal inddrages, før skolerne træffer beslutning om at afbryde samarbejdet mellem skole og hjem ved at udskrive eller bortvise eleven. I alt væsentligt bakker vi derfor op om forslaget.

EVA's seneste undersøgelse om udskrivningspraksis fra 2019 viste, at efterskolerne generelt er gode til at inddrage eleverne i sager om udskrivning. Det kan forklares med elevernes modenhed – de er alle mellem 14 og 18 år – men også med, at efterskolerne er kostskoler, hvor der foregår en løbende dialog mellem ledere, lærere, kontaktlærere og hver enkelt elev om, hvordan skoleåret forløber.

Vi anbefaler, at ministeriet hurtigst muligt tager initiativ til en revision af Børne- og Undervisningsministeriets vejledningsmateriale fra 2017 "Sådan inddrages eleverne – FN's børnekonvention og de frie skoler" i samarbejde med skoleforeningerne og FSL, så det bringes i overensstemmelse med forslagens ændring af lovgivningen på området.

*Tidspunktet for inddragelse*

I den forbindelse vil vi gerne drøfte, hvordan efterskolerne konkret kan gennemføre samtaler ud fra et inddragelsesperspektiv, selv om beslutningen om udskrivning reelt allerede er taget. Det kan fx være tilfælde, hvor eleverne er taget på fersk gerning i overtrædelse af skolens regler. Det drejer sig typisk om skoler, der har såkaldt nultolerance overfor alkohol, euforiserende stoffer, vold, mobning, tyveri og tobak. En del skoler forklarer, jf. Eva's undersøgelse, den manglende inddragelse af eleverne med, at der i den konkrete situation er sket overtrædelse af skolens regler, som eleven på forhånd vidste, ville medføre bortvisning.

Efterskoleforeningen tolker forslaget sådan, at det fortsat er muligt for skolerne at formulere regelsæt, hvor visse overtrædelser vil medføre bortvisning, i modsætning til formuleringen 'kan



## efterskoleforeningen

medføre bortvisning'. Vi er samtidig helt på det rene med, at selv i disse tilfælde er skolerne nu yderligere forpligtet til at høre elevens perspektiv, inden bortvisningen endeligt meddeles.

### *Krav til skriftlighed og dokumentation*

Vi vil også gerne inddrages i en drøftelse af, hvordan skolerne konkret kan udarbejde materiale, der opfylder kravet om at dokumentere inddragelse af eleven, uden at få en form og et indhold, der resulterer i unødigt konfliktoptrapning mellem skole og familie i en ulykkelig bortvisningssituation. EVA's undersøgelse viste således, at kun 46 % af skolerne har udfærdiget skriftlig dokumentation (fx referater eller redegørelser) om udskrivningsforløb i skoleåret 2017/18. Det er foreningens erfaring, at skriftlighed i nogle tilfælde har forlænget udskrivningsforløbet, fordi familien har reageret på processen og indholdet i referater/skriftlige begrundelser for bortvisningen, frem for at anerkende deres barns overtrædelse af skolens regler.

Venlig hilsen

Mette Hjort Madsen

Kons. vicedirektør  
Telefon 33 17 97 61  
mhm@efterskolerne.dk

Børne- og Undervisningsministeriet  
Frederiksholms Kanal 21  
1220 København K  
Danmark

WILDERS PLADS 8K  
1403 KØBENHAVN K  
TELEFON 3269 8888  
MOBIL 91325626  
CBA@HUMANRIGHTS.DK  
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 20/00103-2

22. JANUAR 2020

## HØRING VEDRØRENDE UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM FRISKOLER OG PRIVATE GRUNDSKOLER M.V.

Børne- og Undervisningsministeriet har ved e-mail af 19. december 2019 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Frie skolars inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning).

Instituttet har følgende bemærkninger til udkastet:

### 1 SAMMENFATNING

Det foreslås med udkastet, at frie grundskoler, efterskoler, frie fagskoler og private gymnasier, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af en elev, skal sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed.

Instituttet finder overordnet set forslaget positivt. I den forbindelse bemærker instituttet, at regeringen med udkastet delvist imødekommer anbefalingen fra FN's Komité om Barnets Rettigheder (Børnekomitéen) om barnets ret til at blive hørt i uddannelsessammenhæng, der fremkom ved komitéens eksamination af Danmark i september 2017.<sup>1</sup>

Samtidig finder instituttet, at der af hensyn til at fremme eleveres retssikkerhed i udskrivningssager og på grundlag af internationale standarder og retningslinjer om børns ret til at blive hørt, bør følges op

---

<sup>1</sup> Konkluderende anbefalinger, FN's Komité om FN's Komité om Barnets Rettigheder, CRC/C/DNK/CO/5, præmis 13, tilgængelig her:  
[https://tbinternet.ohchr.org/\\_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fDNK%2fCO%2f5&Lang=en](https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fDNK%2fCO%2f5&Lang=en)

med indførelse af visse processuelle retssikkerhedsgarantier, i lighed med dem, der følger af forvaltningsloven, for at sikre en effektiv ret for elever til at blive hørt og inddraget i udskrivningssager, herunder for elever med handicap.

## **2 INDLEDNING OM LOVUDKASTETS INDHOLD**

Med lovudkastet foreslås indsat en række enslydende bestemmelser i lov om friskoler og private grundskoler m.v. om, at skolen skal sikre, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Endvidere foreslås krav om, at skolen sikrer dokumentation for inddragelse af eleven og for grundlaget for eventuel undladelse af at inddrage eleven før skolens beslutning om udskrivning.

Med udkastet foreslås samtidig en undtagelse til forpligtelsen om at inddrage eleven forud for, at en skole træffer beslutning om udskrivning af pågældende. Denne forpligtelse gælder ikke, hvis det må antages at være til skade for eleven, eller hvis det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder.

Forslaget vil gælde for elever, der er indskrevet på frie grundskoler, efterskoler, frie fagskoler og private gymnasier.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er dels at sikre, at skolerne inddrager elevens perspektiv, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven. Formålet er endvidere at sikre, at Folketingets Ombudsmand får mulighed for at anvende de almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over skolernes beslutninger om udskrivning af elever.

## **3 DEN MENNESKERETLIGE BESKYTTELSE**

Menneskeretten afskærer i princippet ikke en uddannelsesinstitution fra at udskrive en elev, men såvel retten til at blive hørt, retten til uddannelse og retten til ikke at blive udsat for diskrimination beskytter elever ved at sætte grænser for brugen af en indgribende foranstaltning som udskrivning. Det er blandt andet en forudsætning, at foranstaltningen ikke er udtryk for diskrimination. Samtidig stiller menneskeretten krav om processuelle retsgarantier.

FN's Konvention om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen), artikel 12 giver børn ret til at blive hørt og inddraget. Børnekomitéen, der overvåger staters overholdelse af forpligtelserne i medfør af Børnekonventionen, har uddybet fortolkningen af artikel 12 i sin generelle kommentar nr. 12. Denne vejledning er udtryk for

Børnekomitéens fortolkning af konventionens bestemmelser og komitéens opfattelse af retstilstanden på området, og det fremgår i forhold til børns ret til at blive hørt i administrative sager, at barnet bør nyde andre rettigheder i overensstemmelse med processuelle garantier i national ret.<sup>2</sup>

Børnekonventionens artikel 28 beskytter retten til uddannelse. Børnekomitéen har i relation til Børnekonventionens artikel 28, stk. 2, anbefalet, at stater træffer passende foranstaltninger til at begrænse midlertidig eller permanent udskrivning og sikrer klageadgang, når børn udskrives.<sup>3</sup>

Børnekomitéens bemærkninger og udtalelser er ikke juridisk bindende.

En lignende beskyttelse af retten til uddannelse for elever med handicap fremgår af FN's Konvention om Rettigheder for Personer med Handicap (Handicapkonventionen), artikel 24. For at virkeliggøre denne rettighed uden diskrimination og på grundlag af lige muligheder skal staten sikre, at børn med handicap har adgang til at blive undervist i et inkluderende undervisningsmiljø og til at modtage undervisning på grundskoler i deres lokalsamfund på lige vilkår med andre børn, jf. Handicapkonventionens artikel 24, stk. 1, og stk. 2, litra b.

Børn med handicap må ikke udsættes for diskrimination i forhold til andre børn, når det kommer til at modtage undervisning. Det grundlæggende forbud mod diskrimination følger af Handicapkonventionens artikel 5, hvorefter staten skal sikre en effektiv retlig beskyttelse mod diskrimination af personer med handicap på alle samfundsområder.

Der gælder desuden et generelt forbud mod diskrimination på grund af handicap i national ret, jf. lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap (handicapdiskriminationsloven) samt lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet mv. (forskelsbehandlingsloven). Begge love gælder for både offentlige og private aktører, herunder private skoler.

---

<sup>2</sup> Børnekomitéens generelle kommentar nr. 12, CRC/C/GC/12, præmis 65-67, tilgængelig her: [https://tbinternet.ohchr.org/\\_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fGC%2f12&Lang=en](https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fGC%2f12&Lang=en)

<sup>3</sup> Børnekomitéens konkluderende observationer mod Storbritannien, den 31. marts 2005, CRC/C/15/Add.188, præmis 48(b), tilgængelig her: [https://tbinternet.ohchr.org/\\_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2f15%2fAdd.188&Lang=en](https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2f15%2fAdd.188&Lang=en)

Forbuddet mod diskrimination på grund af handicap betyder blandt andet, at Ligebehandlingsnævnet har kompetence til at behandle sager om forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med udskrivning af elever med handicap fra friskoler og private grundskoler m.v.

#### 4 INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

##### 4.1 Forvaltningslovens retssikkerhedsgarantier bør sættes i kraft

Når der på folkeskoleområdet og på offentlige ungdomsuddannelser bliver truffet afgørelse om udskrivning af en elev udgør det en afgørelse i forvaltningslovens forstand. I den forbindelse stiller de forvaltningsretlige regler en række grundlæggende krav til skoler, hvorved både elev og forældre sikres nogle vigtige processuelle retssikkerhedsgarantier. Skolen har blandt andet pligt til at tage notat om det hændelsesforløb, som udløste afgørelsessagen (notatpligt), jf. offentlighedslovens § 13. Herudover skal eleven og forældrene høres, før der bliver truffet afgørelse (partshøring), jf. forvaltningslovens § 19, og afgørelsen skal udformes skriftligt med en forklaring på den trufne beslutning (begrundelsespligt), jf. forvaltningslovens §§ 22-24.

Ved afgørelse om udskrivning af en elev har Børnekomitéen i sin generelle kommentar nr. 12 understreget, at elevs ret til at blive hørt i en udskrivningssammenhæng bør støttes op af nationale processuelle garantier.<sup>4</sup>

Frie skoler, der er oprettet som selvejende institutioner på privatretligt grundlag, henregnes ikke som en del af den offentlige forvaltning, jf. forvaltningslovens § 1, stk. 1. Forvaltningsloven åbner op for, at visse selvejende institutioner, herunder frie uddannelsesinstitutioner, helt eller delvist kan blive omfattet af forvaltningslovens regler, jf. lovens § 1, stk. 3.<sup>5</sup>

---

<sup>4</sup> Børnekomitéens generelle kommentar nr. 12, CRC/C/GC/12, præmis 33 og 113, tilgængelig her:

[https://tbinternet.ohchr.org/\\_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fGC%2f12&Lang=en](https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fGC%2f12&Lang=en)

<sup>5</sup> Således er det for eksempel i friskolelovens § 5, stk. 10, fastsat, at forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v. finder anvendelse for bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved frie grundskoler. Det samme gælder endvidere for eksterne tilsynsførende efter friskolelovens § 9 a, stk. 1.



Folketingets Ombudsmand rettede i 2014 henvendelse til Undervisningsministeriet vedrørende implementering af Børnekonventionens artikel 12 på privat- og friskoleområdet. Ombudsmanden opfordrede blandt andet ministeriet til at overveje muligheden for at sætte relevante bestemmelser i forvaltningsloven i kraft over for de frie grundskoler.<sup>6</sup>

Nærværende lovudkastet indeholder ikke retssikkerhedsmæssige garantier i lighed med forvaltningslovens regler om aktindsigt, partshøring og begrundelsespligt.

Sådanne retssikkerhedsgarantier er ikke til hinder for, at elever kan udskrives eller bortvises fra en fri skole, men de kan blandt andet bidrage til, at eleven og forældrene i højere grad forstår begrundelsen for skolens beslutning, ligesom elev og forældre kan få et bedre grundlag for eventuelt at gøre brug af klagemuligheder, herunder muligheden for at klage til Ligebehandlingsnævnet over diskrimination på grund af handicap. Oplever en elev eller elevens forældre, at eleven udsættes for ulovlig forskelsbehandling i forbindelse med udskrivning fra et skoletilbud, har de mulighed for at klage til Ligebehandlingsnævnet. Ligebehandlingsnævnet behandler imidlertid kun sager på skriftligt grundlag. Udarbejdede notater mv., som eleven/forældrene har fået aktindsigt i, samt skolens skriftlige begrundelse for udskrivningen kan i en sådan situation eventuelt være med til at understøtte eleven/forældrenes påstand om ulovlig forskelsbehandling. Det kan være mere vanskeligt at løfte bevisbyrden for ulovlig forskelsbehandling, hvis man ingen skriftlige beviser har.

På baggrund af ovenstående, er det instituttets vurdering, at udkastet til lovforslag ikke yder en lige så omfattende betryggelse i udskrivningssager, som de regler, der gælder for offentlige uddannelsesinstitutioner.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Børne- og Undervisningsministeriet sætter forvaltningslovens regler om aktindsigt, partshøring og begrundelse, eller regler svarende til disse, i kraft for de af lovudkastet omfattede uddannelsesinstitutioner.

---

<sup>6</sup> Folketingets Ombudsmand, 22. april 2014, "Private Grundskoler", dok.nr. 13/05173-6/MV, tilgængelig her: [http://www.ombudsmanden.dk/find/nyheder/alle/privatskoleboerns\\_rettigheder/brev/](http://www.ombudsmanden.dk/find/nyheder/alle/privatskoleboerns_rettigheder/brev/)

#### **4.2 Manglende klage mulighed ved tilsidesættelse af retsgarantier**

Individuel klageadgang kan fra et menneskeretligt perspektiv være med til at fremme efterlevelse af internationale forpligtelser ved at gøre eleven i stand til at gøre sine rettigheder gældende og få oprejsning. En sådan klageadgang har dermed betydning for den effektive beskyttelse af eleven, herunder retten til uddannelse uden diskrimination for elever med handicap.

I disciplinære sager og navnlig i forhold til sager om udskrivning af elever anbefaler Børnekomitéen i sin generelle kommentar til Børnekonventionens artikel 12, at udskrivning skal kunne prøves juridisk med henvisning til, at en sådan foranstaltning ikke stemmer overens med retten til uddannelse.<sup>7</sup>

Udkastet indeholder ingen regler om klageadgang ved manglende efterlevelse af de foreslåede bestemmelser. Det følger af udkastets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.2, at formålet med forslaget blandt andet er at sikre, at Folketingets Ombudsmand får mulighed for at anvende de almindelige reaktionsmuligheder. Ombudsmandens reaktionsmuligheder handler om fremsættelse af kritik eller afgivelse af henstillinger til en myndighed. Desuden bestemmer Ombudsmanden selv, hvilke klager han vil behandle nærmere.

På den baggrund er det instituttets opfattelse, at en klageadgang til en kompetent myndighed over manglende efterlevelse af kravet om inddragelse i udskrivningssager vil fremme en mere effektiv beskyttelse af rettigheder for elever i overensstemmelse med Børnekomitéens anbefalinger.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Børne- og Undervisningsministeriet indfører klageadgang over en skoles tilsidesættelse af kravet om inddragelse i udskrivningssager.

#### **4.3 Undtagelsesbestemmelse til inddragelsesforpligtelsen**

Med udkastet foreslås en undtagelse til forpligtelsen om at inddrage eleven forud for, at en skole træffer beslutning om udskrivning af pågældende. Denne forpligtelse gælder ikke, hvis det må antages at være til skade for eleven, eller hvis det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder.

---

<sup>7</sup> Børnekomitéens generelle kommentar nr. 12, CRC/C/GC/12, præmis 113, tilgængelig her, [https://tbinternet.ohchr.org/\\_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=\\_CRC%2fC%2fGC%2f12&Lang=en](https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=_CRC%2fC%2fGC%2f12&Lang=en)

Det fremgår af ministeriets overvejelser til den foreslåede ordning (punkt 2.1.2), at udskrivning af en elev uden inddragelse af eleven ved en samtale er indgribende for den enkelte elev og dennes forståelse af baggrunden for skolens beslutning samtidig med, at ministeriet understreger vigtigheden af, at elevens tarv kommer i første række.

Instituttet bemærker, at Børnekonventionens klare udgangspunkt er de ligestillede principper om barnets ret til at blive hørt, artikel 12, og at barnets tarv skal komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende barnet, artikel 3. Således kan man ikke undlade at inddrage eleven under henvisning til dennes tarv.<sup>8</sup> Den bredt formulerede undtagelse ("må antages at være til skade" eller "må anses for unødvendigt") til forpligtelsen om at inddrage eleven i de tre foreslåede lovændringer kan medføre, at frie grundskoler, efterskoler, frie fagskoler og private gymnasier i et væsentligt omfang fortsat vil kunne undlade at inddrage eleven i forbindelse med udskrivning. Både bestemmelse ordlyd og bemærkningerne til de enkelte bestemmelser (de specielle bemærkninger til §§ 1-3) er vagt formuleret, da forpligtelsen til at inddrage hviler på enten en 'antagelse' eller hvad der kan 'anses' for unødvendigt.

- Instituttet anbefaler, at Børne- og Undervisningsministeriet lader undtagelsesbestemmelserne i forhold til høringsproceduren udgå af lovudkastet.

#### **4.4 Elever med handicap er særligt udsat for skoleskift**

Instituttet udgav i juni 2018 en rapport om børn med handicap på frie grundskoler.<sup>9</sup> Rapporten dokumenterer, at elever med handicap i langt højere grad end elever uden handicap er udsat for skoleskift, og at risikoen for skoleskift er højere for elever med handicap på frie grundskoler end for elever med handicap i folkeskolen.

Rapporten viser også, at tilstedeværelsen af et handicap og de særlige behov og problemer, der kan opstå for et barn i et skoleforløb, kan spille en afgørende rolle i mange skoleskift, herunder i udskrivningssager. Endelig peger rapporten på, at nogle typer af handicap er mere attraktive at inkludere end andre, og at nogle skoler i

---

<sup>8</sup> UNICEF, Implementation handbook for the convention on the rights of the child, 3. udgave, 2007s. 35 og 39.

<sup>9</sup> Institut for Menneskerettigheder, Børn med Handicap på Frie Skoler, 2018, tilgængelig her: <https://menneskeret.dk/udgivelser/boern-handicap-paa-frie-grundskoler>

ringere grad end andre optager elever med udadreagerende handicap, såsom ADHD m.m.

Samlet set viser undersøgelsen således, at elever med handicap er i risiko for at blive udskrevet eller bortvist fra en fri grundskole som følge af, at de har et handicap. En sådan udskrivning kan være i konflikt med forbuddet mod diskrimination på grund af handicap i sammenhæng med barnets ret til uddannelse. Det kan for eksempel være tilfældet, hvis udskrivningen skyldes manglende vilje til at inkludere barnet i undervisningen eventuelt begrundet i fordomme om elever med det pågældende handicap.

På den baggrund er det instituttets opfattelse, at udkastet til lovforslag i højere grad bør have fokus på at sikre en effektiv beskyttelse mod diskrimination på grund af handicap samt sikre en mere effektiv beskyttelse af elevens ret til at blive hørt og inddraget efter Børnekonventionen. En sådan beskyttelse kan sikres i kraft af retssikkerhedsgarantier og effektive håndhævelsesmekanismer i tråd med instituttets ovenstående anbefalinger.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 19/19433.

Med venlig hilsen

Christoffer Badse

AFDELINGSLEDER - MONITORERING

## DEP - AGR GRUND

---

**Fra:** Claus Ortved Melcher <CLOM@kl.dk>  
**Sendt:** 10. januar 2020 08:37  
**Til:** DEP - AGR GRUND  
**Cc:** Kristine Wiberg Plougsgaard  
**Emne:** Høringssvar vedr Inddragelse af elever ved udskrivning

KL har ingen bemærkninger til høring vedrørende udkast til forslag til Frie skolars inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning.

Med venlig hilsen  
**Claus Ortved Melcher**

Specialkonsulent  
Børn, Unge og Folkeskole



Wølleknopsgade 15  
Postboks 3376  
1300 København

D +45 3377 5073  
E KL@kl.dk

T +45 3370 1200  
W kl.dk



Klik på banner for at læse mere, se program samt foretage en elektronisk tilmelding.



Børne- og  
Undervisningsministeriet

**Høring - Udkast til lovforslag om frie skolers inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning.**

Klagenævnet for Specialundervisning har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Klagenævnet for Specialundervisning

14. januar 2020

J.nr. 20-166  
Ankestyrelsen  
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

[ast@ast.dk](mailto:ast@ast.dk)  
[sikkermail@ast.dk](mailto:sikkermail@ast.dk)

EAN-nr:  
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:  
man-fre kl. 9.00-15.00

## DEP - AGR GRUND

---

**Fra:** 19kontor@rigsrevisionen.dk  
**Sendt:** 6. januar 2020 07:58  
**Til:** DEP - AGR GRUND  
**Emne:** Høringssvar - Inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning

**AppServerName:** esdh-uvm-stil  
**DocumentID:** 19/19433-7  
**DocumentIsArchived:** -1

Børne- og Undervisningsministeriet har den 19. december 2019 sendt udkast til forslag vedrørende inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning i høring.

Ministeriernes forpligtelse til at høre Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtgørelse nr. 101 af 19/01/2012) og angår revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgået lovforslaget og kan konstatere, at det ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere.

Med venlig hilsen

**Mette E. Matthiasen**  
Ledelsessekretariatet



**FOLKETINGET**  
**RIGSREVISIONEN**

Landgreven 4  
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00  
Dir. +45 33 92 85 73  
mem@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

**Fra:** Karen Peytz <[Karen.Peytz@uvm.dk](mailto:Karen.Peytz@uvm.dk)>

**Sendt:** 19. december 2019 15:26

**Til:** [bkf@bkchefer.dk](mailto:bkf@bkchefer.dk); 'Bupl@Bupl.dk' <[Bupl@Bupl.dk](mailto:Bupl@Bupl.dk)>; [lederforeningen@bupl.dk](mailto:lederforeningen@bupl.dk); 'Brd@Brd.dk' <[Brd@Brd.dk](mailto:Brd@Brd.dk)>; [bv@bornsvilkar.dk](mailto:bv@bornsvilkar.dk); 'eva@eva.dk' <[eva@eva.dk](mailto:eva@eva.dk)>; 'dlf@dlf.org' <[dlf@dlf.org](mailto:dlf@dlf.org)>; 'info@privateskoler.dk' <[info@privateskoler.dk](mailto:info@privateskoler.dk)>; [for-mand@danmarksvejlederforening.dk](mailto:for-mand@danmarksvejlederforening.dk); [dcum@dcum.dk](mailto:dcum@dcum.dk); 'df@friskoler.dk' <[df@friskoler.dk](mailto:df@friskoler.dk)>; 'ds@socialraadgiverne.dk' <[ds@socialraadgiverne.dk](mailto:ds@socialraadgiverne.dk)>; [mail@danskeadvokater.dk](mailto:mail@danskeadvokater.dk); 'kontakt@dgsnet.dk' <[kontakt@dgsnet.dk](mailto:kontakt@dgsnet.dk)>; 'mail@danskegymnasier.dk' <[mail@danskegymnasier.dk](mailto:mail@danskegymnasier.dk)>; 'dh@handicap.dk' <[dh@handicap.dk](mailto:dh@handicap.dk)>; 'regioner@regioner.dk' <[regioner@regioner.dk](mailto:regioner@regioner.dk)>; 'fsr@fsr.dk' <[fsr@fsr.dk](mailto:fsr@fsr.dk)>; 'dse@skoleelever.dk' <[dse@skoleelever.dk](mailto:dse@skoleelever.dk)>; 'ldw@dlf.org' <[ldw@dlf.org](mailto:ldw@dlf.org)>; Datatilsynet <[dt@datatilsynet.dk](mailto:dt@datatilsynet.dk)>; [dch@dch.dk](mailto:dch@dch.dk); 'dssv@dssv.dk' <[dssv@dssv.dk](mailto:dssv@dssv.dk)>; 'info@efterskoleforeningen.dk' (<[info@efterskoleforeningen.dk](mailto:info@efterskoleforeningen.dk)>); [kontor@ffd.dk](mailto:kontor@ffd.dk); [foa@foa.dk](mailto:foa@foa.dk); 'dj@sctib.dk' <[dj@sctib.dk](mailto:dj@sctib.dk)>; 'fkf@kristne-friskoler.dk' <[fkf@kristne-friskoler.dk](mailto:fkf@kristne-friskoler.dk)>; 'hej@friefagskoler.dk' (<[hej@friefagskoler.dk](mailto:hej@friefagskoler.dk)>); 'ligevaerd@ligevaerd.dk' <[ligevaerd@ligevaerd.dk](mailto:ligevaerd@ligevaerd.dk)>; [Fsl@Fsl.Dk](mailto:Fsl@Fsl.Dk); 'gl@gl.org' <[gl@gl.org](mailto:gl@gl.org)>; [info@humanrights.dk](mailto:info@humanrights.dk); 'info@justitia-int.org' <[info@justitia-int.org](mailto:info@justitia-int.org)>; 'kl@kl.dk' <[kl@kl.dk](mailto:kl@kl.dk)>; Ankestyrelsen <[ast@ast.dk](mailto:ast@ast.dk)>;

[info@kostskoler.dk](mailto:info@kostskoler.dk); [ikj@aarhus.dk](mailto:ikj@aarhus.dk); 'lc@skaf-net.dk' <[lc@skaf-net.dk](mailto:lc@skaf-net.dk)>; [landsforeningen@plejefamilierne.dk](mailto:landsforeningen@plejefamilierne.dk); [redbarnet@redbarnet.dk](mailto:redbarnet@redbarnet.dk); Rigsrevisionen <[info@rigsrevisionen.dk](mailto:info@rigsrevisionen.dk)>; Julie Heidemann <[Julie.Heidemann@uvm.dk](mailto:Julie.Heidemann@uvm.dk)>; SIRI Rådet for Etniske Minoriteter <[rem@siri.dk](mailto:rem@siri.dk)>; Rådet for Socialt Udsatte <[post@udsatte.dk](mailto:post@udsatte.dk)>; [shv@aarhus.dk](mailto:shv@aarhus.dk); [post@skole-foraeldre.dk](mailto:post@skole-foraeldre.dk); [Skolelederne@Skolelederne.org](mailto:Skolelederne@Skolelederne.org); [Sl@sl.dk](mailto:Sl@sl.dk); Studievalg <[Studievalg@studievalg.dk](mailto:Studievalg@studievalg.dk)>; [Info@uddannelsesforbundet.dk](mailto:Info@uddannelsesforbundet.dk); 'uudk@uudanmark.dk' <[uudk@uudanmark.dk](mailto:uudk@uudanmark.dk)>

Cc: Anna Sofie Weigaard Jørgensen <[Anna.Sofie.Weigaard.Jorgensen@uvm.dk](mailto:Anna.Sofie.Weigaard.Jorgensen@uvm.dk)>; Trine Elmelund Christensen <[Trine.Elmelund.Christensen@uvm.dk](mailto:Trine.Elmelund.Christensen@uvm.dk)>; Elsebeth Aller <[elsebeth.aller@uvm.dk](mailto:elsebeth.aller@uvm.dk)>; Helle Mortensen <[helle.mortensen@uvm.dk](mailto:helle.mortensen@uvm.dk)>; Mikkel Beveridge Lønblad <[Mikkel.Beveridge.Lonblad@uvm.dk](mailto:Mikkel.Beveridge.Lonblad@uvm.dk)>; Ole Hvilsom Larsen <[Ole.Hvilsom.Larsen@uvm.dk](mailto:Ole.Hvilsom.Larsen@uvm.dk)>; Henrik Thode <[Henrik.Thode@uvm.dk](mailto:Henrik.Thode@uvm.dk)>; Lotte Groth-Andersen <[Lotte.Groth-Andersen@uvm.dk](mailto:Lotte.Groth-Andersen@uvm.dk)>

Emne: Høring. Udkast til lovforslag om frie skolers inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning

Der henvises til vedlagte høringsbrev og høringsliste samt vedlagte udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (Frie skolers inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning).

Med venlig hilsen  
Karen Peytz  
Specialkonsulent



**BØRNE- OG  
UNDERVISNINGSMINISTERIET**

Departementet  
Afdelingen for Dagtilbud og Grundskoler  
Frederiksholms Kanal 25  
1220 København K  
Tlf. nr.: 32 92 50 00

Direkte tlf.: +45 33 92 51 66  
E-mail: [Karen.Peytz@uvm.dk](mailto:Karen.Peytz@uvm.dk)





Til Børne- og Undervisningsministeriet

HØRINGSSVAR

Dato: 13. januar 2020

Kontor: Sekretariatet

Sagsbeh.: MNS

Hermed fremsender Rådet for Etniske Minoriteter sit høringssvar vedr. den fremsendte høring. Rådet for Etniske Minoriteter har ingen bemærkninger til de fremsendte udkast.

Med venlig hilsen

Halima El Abassi

Forkvinde for Rådet for Etniske Minoriteter